

Eindverslagen der Commissie van Rapporteurs nos. 118 en 192 en Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs n°. 72.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Nederlandsch-Indische Telefoonmaatschappij te *Batavia*, tot overneming harer bezittingen te *Batavia*, *Welleveden*, *Tandjong-Priok*, in de Afdelingen *Meester-Cornelis*, *Tangerang*, *Semarang* en *Soerabaja*, alsmede tot wijziging en aanvulling van de begrooting voor *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1906, ook in verband met den voorgenomen aanleg van een Gouvernements-telefoonlijn tusschen *Batavia*, *Semarang* en *Soerabaja*. (118)

Dit wetsontwerp vond bij het onderzoek in de afdelingen vrij algemeen goedkeuring.

Onderscheidene leden verklaarden ingenomen te zijn met de plannen der Regeering en spraken den wensch uit, dat zij op dien weg zoude voortgaan om spoedig de geheele telephonie onder Staatsbeheer te brengen.

De meening van den Minister, dat slechts krachtige ontwikkeling van het telephoon-verkeer te wachten is, wanneer de interlocale en locale telephonie in één hand en wel in die van het Gouvernement zouden zijn, vond echter bij andere leden bestrijding. Ook konden zij — in hare algemeenheid — de bewering niet toegeven, dat de opbrengst van de telegraaf vermindert naarmate het intercommunale telephoonverkeer zich uitbreidt.

Vastgesteld den 27sten Juni 1906.

RAHUSEN.
't HOOFT.
BROUWERS.
REGOUT.
VAN DER FELTZ.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot naturalisatie van *H. CHRISTOFFEL*. (192)

Bij het onderzoek in de afdelingen van deze wetsvoordracht achtten eenige leden de voorgestelde regeling minder wenschelijk. Thans kan bij toekenning van het Nederlandschap de genaturaliseerde, indien Zwitserland hem niet uit zijn Staatsverband ontslaat, in de positie komen van twee nationaliteiten te bezitten.

Men zoude het beter hebben gevonden, indien bij het wetsontwerp bepaald ware, dat het Nederlandschap eerst dan zoude ingaan, wanneer de betrokken persoon uit het Zwitsersche Staatsburgerschap zoude zijn ontslagen.

Vastgesteld den 27sten Juni 1906.

RAHUSEN.
't HOOFT.
BROUWERS.
REGOUT.
VAN DER FELTZ.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot naturalisatie van *H. CHRISTOFFEL*. (192)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Door in het wetsontwerp te bepalen, dat het Nederlandschap

Handelingen der Staten-Generaal. — 1905—1906. — I.

voor *H. CHRISTOFFEL* eerst dan zou ingaan, wanneer hij uit het Zwitsersch Staatsburgerschap ware ontslagen, zou eene voorwaardelijke naturalisatie in het leven geroepen worden. Eene naturalisatie onder eene voorwaarde nu is een instituut, dat de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap niet kent en dat, waar het de verkrijging der Nederlandsche nationaliteit in het onzekere zou laten, naar de meening van den ondergeteekende ook geen aanbeveling zoude verdienen.

Voorzeker moet — ook naar het oordeel van den ondergeteekende — het bezit van eene dubbele nationaliteit niet in de hand worden gewerkt en wordt, bij de behandeling van naturalisatie-aanvragen, door de Regeering zooveel mogelijk zorg gedragen, dat dit vermeden wordt; zij het al, dat de wet van 1892 het naturaliseeren van personen, die nog in het bezit eener andere nationaliteit zijn, geenszins verbiedt.

In het onderwerpelijk geval geeft de Zwitsersche wetgeving aanleiding tot den toestand, dat de betrokkene na zijne naturalisatie tot Nederlander twee nationaliteiten heeft; intusschen zal die toestand van zeer korten duur zijn, aangezien, gelijk uit de overgelegde stukken blijkt, de officier *CHRISTOFFEL* zich jegens de Nederlandsche Regeering verbonden heeft, onverwijld na zijne naturalisatie de stappen te doen die noodig zijn om het Zwitsersch Staatsburgerschap te verliezen.

De deswege door den belanghebbende afgelegde verklaring biedt genoegzamen waarborg, dat hij weldra zal hebben opgehouden Zwitser te zijn.

De Minister van Justitie,

E. E. VAN RAALTE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 30 Juni 1906.

RAHUSEN.
't HOOFT.
BROUWERS.
REGOUT.
VAN DER FELTZ.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot uitvoering van enkele bepalingen der op 12 Juni 1902 te 's Gravenhage gesloten verdragen:

- 1°. tot regeling der wetsconflicten met betrekking tot het huwelijk;
- 2°. tot regeling der voogdij van minderjarigen, onderscheidenlijk goedgekeurd bij de wetten van 23 Juli 1903 (*Staatsbladen* n°s. 231 en 233), en tot wijziging en aanvulling, in verband daarmede, van eenige voorschriften van het Burgerlijk Wetboek laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 62). (72)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen heeft de navolgende uitkomsten gehad.

De vraag, of om aan een tractaat verbindende kracht toe te kennen voor de inwoners van den Nederlandschen Staat, er behalve de goedkeuringswet nog eene afzonderlijke wet noodig is, werd in verschillende afdelingen besproken.

Vrij algemeen evenwel was men het eens met de zienswijze der Regeering, dat zoodanige wet niet noodig is, omdat door de goedkeuring der Staten-Generaal overeenkomstig art. 59 der Grondwet zulke tractaten reeds kracht van wet bezitten.

Enkele leden zagen niet in de wenschelijkheid om art. 5 der wet houdende Algemeene Bepalingen in te trekken. Zij zouden tot die intrekking niet gaarne medewerken en haar ten zeerste betreuen. Men wenschte de bepaling in art. 5 der genoemde wet neergelegd: dat, wat de Rijkswetgever heeft vastgesteld ook alleen door dien wetgever kan worden afgeschaft of gewijzigd, onveranderd te behouden. Al te formalistisch was, meende men, het standpunt van hen die van oordeel zijn, dat een tractaat, na goedgekeurd te zijn door de Staten-Generaal, en gesanctioneerd door de Koningin, het geheele Rijk wel bindt als eene wet, doch daarom nog geen wet is. Waar vaststaat, dat de goedkeuring van de Staten-Generaal juist daarom wordt gevorderd, omdat uit het tractaat nieuwe wettelijke plichten voortvloeien, daar volgt uit de sanctioneering, na de verleende goedkeuring, ook de geboorte van den wettelijken plicht, met andere woorden, dat het tractaat niet alleen bindt als eene wet, doch bindt als wet.

Er werd buitendien gewezen op het gevaarlijke eener tegenovergestelde meening, dewijl de mogelijkheid dan niet was buitengesloten, dat, hetzij door eene min duidelijke wetsbepaling, hetzij door een daarin gebracht amendement, er strijd kon ontstaan tusschen het goedgekeurde tractaat en de latere wet. Het behoeft geen betoog, dat daaruit ernstige internationale verwickelingen konden ontstaan. Dit alles nam evenwel niet weg, dat wanneer bij een tractaat de uitvoering van eenige bepaling aan de landswet was overgelaten, eene uitvoeringswet noodzakelijk was.

Naar aanleiding van de gevoerde gedachtenwisseling werd de vraag gedaan, of de Minister zich reeds eene meening heeft gevormd omtrent eene eventueele intrekking van genoemd art. 5 der wet houdende Algemeene Bepalingen. In de vergadering der Tweede Kamer van 29 Mei jl. (*Handelingen* 1905—1906, blad. 1875) toch had de Minister gezegd, dat hij thans niet wenschte in te gaan op het denkbeeld om genoemd artikel op te heffen, omdat hij dit nader wenschte te overwegen, alvorens zijn oordeel uit te spreken.

Met het oog op het verschil van opvatting tusschen enkele rechtscolleges in Nederland omtrent de rechtskracht van tractaten, waarbij in het bijzonder gewezen werd op uitspraken van het gerechtshof te 's Hertogenbosch en van de rechtbank te Breda, werd de vraag gedaan, of thans ook de jurisprudentie door de uitspraak van het hoogste rechtscollege in den lande gevestigd is in dien zin, dat een bekrachtigd en geratificeerd tractaat goedgekeurd door de Staten-Generaal, bindende kracht heeft, ook zonder nadere bijzondere wet.

Deze vraag kan reeds thans bij de vaststelling van het verslag door de Commissie van Rapporteurs bevestigend beantwoord worden. Bij arrest van 25 Mei 1906 (*Weekblad van het Recht* van Maandag, 25 Juni n°. 8383), heeft de Hooge Raad in dien beslist.

Ook wenschte men te vernemen, of de opgave gedaan door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de vergadering der Eerste Kamer van 30 Januari 1902 (*Handelingen* der Eerste Kamer 1901—1902, blad. 162) van de Rijken die voor de werking van het tractaat wijziging hunner wet noodig en van die, welke wetswijziging onnoodig achten, thans nog juist is dan wel of zij verandering heeft ondergaan.

Vastgesteld den 27sten Juni 1906.

RAHUSEN.
't HOOFT.
BROUWERS.
REGOUT.
VAN DER FELTZ.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot uitvoering van enkele bepalingen der op 12 Juni 1902 te 's Gravenhage gesloten verdragen:

1°. tot regeling der wetsconflicten met betrekking tot het huwelijk;

2°. tot regeling der voogdij van minderjarigen, onderscheidenlijk goedgekeurd bij de wetten van 24 Juli 1903 (*Staatsbladen* n°s. 231 en 233), en tot wijziging en aanvulling, in verband daarmede, van eenige voorschriften van het Burgerlijk Wetboek en van de wet van 6 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 62). (72)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

naar aanleiding van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs over het ontwerp van wet tot uitvoering van enkele bepalingen der op 12 Juni 1902 te 's Gravenhage gesloten verdragen:

1°. tot regeling der wetsconflicten met betrekking tot het huwelijk;

2°. tot regeling der voogdij van minderjarigen, onderscheidenlijk goedgekeurd bij de wetten van 23 Juli 1903 (*Staatsbladen* n°s. 231 en 233), en tot wijziging en aanvulling, in verband daarmede, van eenige voorschriften van het Burgerlijk Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 62).

Met groote voldoening mochten de ondergeteekenden ontwaren, dat in de verschillende afdelingen vrij algemeen de door hen voorgestane opvatting omtrent de verbindende kracht van tractaten gedeeld werd.

Waar de ondergeteekenden in hunne Memorie van Antwoord naar aanleiding van het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende de onderhavige wetsvoordracht (Gedrukte stukken 1905—1906, 72, n°. 2) hebben verklaard, de eventueele aanneming van het ontwerp als eene instemming der Kamer met het door de Regeering in deze ingenomen standpunt te zullen beschouwen, daar meent zij indien ook de Eerste Kamer het wetsontwerp aanneemt, het er voor te mogen houden, dat tusschen Regeering en Volksvertegenwoordiging op dit punt volkomen eenstemmigheid bestaat. Bovendien kan er op gewezen worden, dat de constante jurisprudentie van ons hoogste rechtscollege zich daarbij aansluit. Men vergelijkte laatstelijk de in het Voorloopig Verslag aangehaalde principieele beslissing van den Hoogen Raad van den 25 Mei 1906 (*Weekblad van het Recht*, n°. 8383)

Onder deze omstandigheden mag, naar de ondergeteekenden meenen, alle twijfel te dezer zake als opgeheven beschouwd worden.

Wat betreft het in het Voorloopig Verslag besproken denkbeeld, art. 5 der wet houdende Algemeene Bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk in te trekken, zoo wenschen de ondergeteekenden zich geheel aan te sluiten bij de opvatting der leden, die intrekking van het voorschrift betreuen zouden. Waar toch de Regeering van oordeel is, dat het artikel aan de, thans algemeen aangenomen leer omtrent de verbindbaarheid van tractaten niet in den weg staat en dat slechts eene minder juiste opvatting van het voorschrift tot een tegenovergesteld gevoelen aanleiding geven kan, daar meent zij aan deze fundamentele bepaling onzer wetgeving niet te moeten tornen. Intrekking van het artikel, in verband met de onderwerpelijke materie, acht zij volmaakt onnoodig. Te minder is zij genegen, daartoe hare medewerking te verlenen, omdat een streven in die richting allicht opnieuw misverstand en onzekerheid ten gevolge hebben zou.

Dat, wanneer bij een tractaat de uitvoering van eenige bepaling aan de Landswet wordt overgelaten, eene Uitvoeringswet noodzakelijk is, is, naar het oordeel der ondergeteekenden, vol-